

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

16.3.2009

B6-0147/2009

PREDLOG RESOLUCIJE

k vprašanjema za ustni odgovor B6-0216/2009 in B6-0215/2009

v skladu s členom 108(5) poslovnika,

ki ga predlaga Kader Arif

v imenu Odbora za mednarodno trgovino

o vmesnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter osrednjo Afriko na drugi strani

Resolucija Evropskega parlamenta o vmesnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter osrednjo Afriko na drugi strani

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 25. septembra 2003 o peti ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije v Cancúnu¹, 12. maja 2005 o oceni kroga pogajanj iz Dohe po sklepu Generalnega sveta STO z dne 1. avgusta 2004², 1. decembra 2005 o pripravah na šesto ministrsko konferenco STO v Hongkongu³, 23. marca 2006 o vplivih sporazumov o gospodarskem partnerstvu na razvoj⁴, 4. aprila 2006 o oceni pogajalskega kroga iz Dohe po ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije v Hongkongu⁵, 1. junija 2006 o trgovini in revščini: oblikovanje trgovinske politike, ki bo povečala prispevek trgovine k odpravi revščine⁶, z dne 7. septembra 2006 o odložitvi pogajanj o razvojnem načrtu iz Dohe⁷, z dne 23. maja 2007 o sporazumih o gospodarskem partnerstvu⁸, z dne 12. decembra 2007 o sporazumih o gospodarskem partnerstvu⁹, ter z dne 5. junija 2008 o predlogu uredbe Sveta o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov v obdobju od 1. januarja 2009 do 31. decembra 2011 in spremembi uredb (ES) št. 552/97, št. 1933/2006 in uredb Komisije (ES) št. 964/2007 in (ES) št. 1100/2006¹⁰,
- ob upoštevanju vmesnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter osrednjo Afriko na drugi strani,
- ob upoštevanju sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani in Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani, podpisanega 23. junija 2000 v Cotonouju (Sporazum iz Cotonouja),
- ob upoštevanju sklepov Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose, sprejetih aprila 2006, oktobra 2006, maja 2007, oktobra 2007, novembra 2007 in maja 2008,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. oktobra 2007 o sporazumih o gospodarskem partnerstvu (KOM(2007)0635),
- ob upoštevanju Splošnega sporazuma o tarifah in trgovini (General Agreement on Tariffs

¹ UL C 77 E, 26.3.2004, str. 393.

² UL C 92 E, 20.4.2006, str. 397.

³ UL C 285 E, 22.11.2006, str. 126.

⁴ UL C 292 E, 1.12.2006, str. 121.

⁵ UL C 293 E, 2.12.2006, str. 155.

⁶ UL C 298 E, 8.12.2006, str. 261.

⁷ UL C 305 E, 14.12.2006, str. 244.

⁸ UL C 102 E, 24.4.2008, str. 301.

⁹ UL C 323 E, 18.12.2008, str. 361.

¹⁰ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0252.

and Trade), še posebej njegovega člena XXIV,

- ob upoštevanju ministrskih izjav, ki so bile sprejete na četrtem zasedanju ministrske konference STO 14. novembra 2001 v Dohi in na njenem šestem zasedanju 18. decembra 2005 v Hongkongu,
 - ob upoštevanju skupne strategije o pomoči za trgovino, ki jo je Svet Evropske unije sprejel 15. oktobra 2007,
 - ob upoštevanju poročila in priporočil delovne skupine o pomoči za trgovino, ki jih je generalni svet STO sprejel 10. oktobra 2006,
 - ob upoštevanju Deklaracije tisočletja Združenih narodov z dne 8. septembra 2000, ki postavlja razvojne cilje tisočletja za skupno določena merila mednarodne skupnosti za izkoreninjenje revščine,
 - ob upoštevanju zavez Skupnosti na področju uradne razvojne pomoči iz „soglasja iz Monterreya”, ki ga je Organizacija združenih narodov sprejela 22. marca 2002 na mednarodni konferenci o financiranju razvoja, iz sporočila iz Gleneaglesa, ki ga je 8. julija 2005 izdala skupina G8, iz sklepov o sporazumih o gospodarskem partnerstvu, ki so jih predstavniki Sveta in vlad držav članic v Svetu sprejeli 27. maja 2008 v Adis Abebi, in iz izjave konference iz Dohe, ki jo je Organizacija Združenih narodov sprejela na drugi mednarodni konferenci o financiranju razvoja,
 - ob upoštevanju Agende za ukrepanje iz Akre, ki so jo države, ki so sodelovale na tretjem forumu na visoki ravni o učinkovitosti razvojne pomoči, sprejele 4. septembra 2008,
 - ob upoštevanju člena 108(5) v povezavi s členom 103(2) svojega poslovnika,
- A. ker sta Evropska unija in Kamerun 17. decembra 2007 parafirali vmesni sporazum na poti k sporazumu o gospodarskem partnerstvu, saj do konca leta 2007 ni bil dosežen regionalni sporazum z vsemi državami osrednje Afrike; ker je bil sporazum podpisan 15. januarja 2009 v Yaoundéju;
- B. ker morajo biti pglavitni cilji sporazuma, ki so sicer enaki ciljem vseh sporazumov o gospodarskem partnerstvu, trajnostni gospodarski in socialni razvoj, odprava revščine, podpora regionalnemu povezovanju ter uspešnejša vključitev gospodarstev držav AKP v svetovno gospodarstvo,
- C. ker Komisija hkrati nadaljuje pogajanja za dosego sporazuma z vsemi državami osrednje Afrike,
- D. ker bi bilo treba upoštevati raznolikost gospodarskih in družbenih profilov osmih držav osrednje Afrike, od katerih šest nima izhoda na morje, pet pa je najmanj razvitih držav, ki imajo prost dostop do evropskega trga v okviru pobude "vse, razen orožja",
- E. ker je treba odpiranje teh držav k izvozu na evropski trg pospremiti z razvojno pomočjo in precejšnjo tehnično pomočjo,
- F. ker so se Komisija in države članice EU oktobra 2007 zavezale, da bodo, vsaka stran,

letno namenile dodatno milijardo evrov v okviru „pomoči za trgovino“, da bi države v razvoju, ki so ali niso podpisnice sporazumov o gospodarskem partnerstvu, podprle pri izboljšanju njihovih trgovinskih zmogljivosti in ker bi srednjeafriška regija že od takrat morala prejemati pravičen in enakopraven delež teh zneskov;

- G. ker je konkurenca med gospodarstvi EU in Kamerunom omejena, saj je velika večina blaga, ki ga izvažata EU, blago, ki ga Kamerun ne proizvaja, ampak ga potrebuje za neposredno porabo ali kot vhodne surovine v domači industriji; ker morebitno povečanje izvoza EU v Kamerun po sklenitvi začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu ne bi smelo okrniti lokalne proizvodnje in mladih gospodarskih panog, saj bi sporazumi o gospodarskem partnerstvu morali prispevati k diverzifikaciji gospodarstev AKP,
1. poudarja, da takih sporazumov ni mogoče šteti za zadovoljive, če ne dosegajo naslednjih ciljev: dajanje pomoči državam AKP za trajnostni razvoj; spodbujanje njihovega sodelovanja pri svetovni trgovini; krepitev procesa regionalizacije; ponovna oživitve trgovine med Evropsko unijo in državami AKP; in spodbujanje gospodarske diverzifikacije držav AKP;
 2. še zlasti vztraja, da so glavni cilji sporazumov razvoj, zmanjšanje revščine in prispevek k uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja;
 3. ocenjuje, da je za uresničitev teh ciljev države AKP treba usmerjeno zaščititi pred nekaterimi možnimi negativnimi posledicami izvrševanja sporazumov o gospodarskem partnerstvu, jim nuditi podporo, da bodo lahko resnično imele koristi od trgovinskih preferencialov, ter sodelovati pri njihovem gospodarskem in socialnem razvoju; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo povečano in primerno pomoč, da se poenostavi gospodarsko tranzicijo po parafiranju začasnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu;
 4. spodbuja pogajalske strani, naj pogajanja zaključijo v letu 2009, kot je bilo načrtovano; spodbuja jih, naj sprejmejo vse možne ukrepe, da bo celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu med državami AKP in Evropsko unijo sklenjen pred koncem leta 2009, kot je bilo načrtovano;
 5. priznava, da so pravila WTO zahtevala sklenitev sporazuma najkasneje do 31. decembra 2007; ugotavlja pa, da je Komisija pritiskala zato, da se celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu sklene pred tem datumom, ko bi pa omejitev le na blago omogočila ravnanje v skladu z obveznostmi Evropske skupnosti do STO;
 6. priznava koristi, ki so jih imeli izvozniki s podpisom začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu, saj je širil možnost izvoza v Evropsko unijo po preteku trgovinskega režima iz Cotonouja 1. januarja 2008 ter je bila tako preprečena škoda, ki bi bila sicer lahko povzročena izvoznikom iz držav AKP, če bi bili prisiljeni delovati v manj ugodnih trgovinskih sistemih;
 7. pozdravlja dejstvo, da Evropska unija ponuja državam AKP popoln dostop na trg Evropske unije brez carin in omejevalnih kvot za večino izdelkov, da bi podprla liberalizacijo trgovine med državami AKP in Evropsko unijo;
 8. poziva k takojšnjemu postopku ratifikacije, da bi bile koristi od začasnega sporazuma o

gospodarskem partnerstvu partnerskim državam nemudoma na voljo;

9. opozarja, da bi bila v primeru, da bi bili sporazumi potrjeni, potrebna velika prizadevanja in velika pomoč Evrope, da se Kamerunsko gospodarstvo razvije na primerno raven;
10. ocenjuje, da sporazum o gospodarskem partnerstvu kljub prednostnemu dostopu na evropski trg za kamerunske kmetijske proizvode ne bo zmožen spodbuditi razvoja kamerunskega kmetijstva, če se ne bodo s tehničnimi in finančnimi naložbami okrepile in posodobile njegove proizvodne zmogljivosti;
11. ugotavlja, da velika razlika med ravno javne porabe za subvencije v kmetijstvu med Evropsko unijo in gospodarstvi AKP postavlja kmete držav AKP v bolj neugoden položaj, saj zmanjšuje njihovo konkurenčnost tako doma kot v tujini, saj so njihovi proizvodi realno dražji;
12. zato podpira dogovorjene izjeme od tarifnih postavk, usmerjene na kmetijske proizvode in nekatere predelane kmetijske proizvode, saj temeljijo predvsem na potrebi po varovanju mladih gospodarskih panog in občutljivih izdelkov v teh državah;
13. poziva pogajalce celovitih sporazumov o gospodarskem partnerstvu, naj prevzamejo polno odgovornost nad preglednostjo upravljanja z naravnimi viri ter opišejo zglede najboljše prakse, ki so potrebni, da lahko zadevne države kar najbolje izkoristijo te vire;
14. poziva Komisijo, naj pojasni, kako se sredstva, ki izvirajo iz zastavljenih prednostnih izdatkov v okviru povečanega proračuna za pomoč za trgovino, dejansko razdelijo po vsej regiji AKP;
15. meni, da bi bilo treba spoštovati časovni raspored za namenitev in izplačilo evropskih sredstev, kakor je bilo dogovorjeno v regionalnih in nacionalnih okvirnih programih, saj so ta sredstva bistvenega pomena za pomoč državam AKP pri procesu liberalizacije;
16. poudarja, da je treba z evropskimi finančnimi sredstvi pomagati pri dvigu ravni gospodarstev držav AKP in hkrati pri nadomestitvi izgube prihodkov iz carinskih dajatev; od Komisije zahteva, da čim prej sporoči, kakšne metode bo uporabila za izračun neto davčnega učinka sporazumov o gospodarskem partnerstvu;
17. vztraja, da mora biti ob upoštevanju pariških načel o učinkovitosti pomoči pomoč med drugim usmerjena v potrebe, ter poziva države AKP, naj zato sporočijo, katera dodatna sredstva, povezana s sporazumi o gospodarskem partnerstvu, so potrebna, zlasti glede regulativnih okvirov, zaščitnih ukrepov, spodbujanja trgovine, podpore pri izpolnjevanju mednarodnih sanitarnih in fitosanitarnih standardov ter standardov intelektualne lastnine in sestave nadzornega mehanizma sporazumov o gospodarskem partnerstvu;
18. poziva zadevne države, naj predložijo jasne in pregledne podatke o gospodarskem in političnem položaju ter razvoju v teh državah, da se izboljša sodelovanje s Komisijo;
19. poudarja, kako pomembna je trgovina znotraj regije in kako potrebno je izboljšati povezave regionalne trgovine, da bi zagotovili trajnostni razvoj v regiji; poudarja pomen sodelovanja in usklajenega delovanja različnih regionalnih organov;

20. spodbuja nadaljnje znižanje tarif med državami v razvoju in regionalnimi skupinami, ki sedaj predstavljajo od 15 do 25 % vrednosti trgovine, kar bi nadalje spodbudilo trgovino med državami juga, gospodarsko rast in regionalno vključevanje;
21. vztraja, da prihodnji sporazum o gospodarskem partnerstvu z osrednjo Afriko ne sme nikakor ogroziti kohezije ali oslabiti regionalne integracije držav na tem območju;
22. poziva Komisijo, naj stori vse za ponoven začetek pogajanj o razvojni agendi iz Dohe in zagotovi, da bodo sporazumi o liberalizaciji trgovine spodbujali razvoj v revnih državah;
23. je prepričan, da morajo celoviti sporazumi o gospodarskem partnerstvu dopolnjevati sporazum o razvojni agendi iz Dohe in ne biti alternativna možnost za države AKP;
24. meni, da mora Evropska unija negotovostim, povezanim s krogom pogajanj iz Dohe, in poravnavi spora glede banan v STO nameniti posebno pozornost ter da mora prednostno ukrepati za zaščito prihodnosti sektorja banan v Kamerunu in osrednji Afriki;
25. je zadovoljen z zaščitnimi ukrepi, ki jih predvideva sporazum, vendar poudarja, da lahko predvideni mehanizmi omejijo možnosti izvajanja ukrepov, saj so zapleteni; poziva obe strani, naj se izogibata nepotrebnim zlorabi teh zaščitnih ukrepov;
26. poudarja, da morajo nacionalni parlamenti, Evropski parlament in civilna družba vpliv sporazumov o gospodarskem partnerstvu potem, ko se začnejo uporabljati, celovito oceniti; zahteva, da se časovni načrt liberalizacije preoblikuje na podlagi zaključkov ocen;
27. zahteva, da se podpirata proizvodnja in izvoz predelanih proizvodov večje dodane vrednosti, še zlasti tako, da postanejo pravila o poreklu enostavnejša in prožnejša ter da upoštevajo razlike v industrijskem razvoju med Unijo in državami AKP ter tudi razlike med slednjimi;
28. priznava uvedbo prehodnih obdobj v okviru začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu za mala in srednja podjetja, da bi se ta lahko prilagodila spremembam, ki jih uvaja sporazum, ter poziva organe držav, ki jih to zadeva, naj še naprej podpirajo interese malih in srednjih podjetij pri njihovih pogajanjih o celovitem sporazumu o gospodarskem partnerstvu;
29. poziva Evropsko unijo, naj zagotovi večjo in ustrezno pomoč organom držav AKP ter zasebnemu sektorju, da se poenostavi gospodarska tranzicija po podpisu začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu;
30. poudarja, da regionalni sporazum o gospodarskem partnerstvu ne sme biti le prenos vmesnega sporazuma s Kamerunom; opozarja, da Kamerun ne predstavlja raznolikosti osmih držav v regiji, saj te nimajo enakih prednostnih nalog in potreb v zvezi s časovnim načrtom liberalizacije, prehodnimi obdobji in seznama občutljivih proizvodov; poziva, naj bo regionalni sporazum o gospodarskem partnerstvu dovolj prožen, da upošteva te posebnosti;
31. meni, da sedanja ponudba srednjeafriške regije za liberalizacijo 71 odstotkov trgovine v dvajsetih letih s petletnim pripravljalnim obdobjem ni združljiva s pravili STO, ki

predvidevajo liberalizacijo 80 odstotkov v petnajstih letih;

32. priporoča prilagodljiv, asimetričen in pragmatičen pristop v tekočih pogajanjih za celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj zlasti upošteva zahtevo srednjeafriške regije, ki se nanaša na razvojne vidike sporazuma; v zvezi s tem pozdravlja sklepa Sveta z dne 16. in 17. junija 2008;
33. priznava vključitev poglavja o razvojnem sodelovanju v celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu, ki bi obsegal sodelovanje na področju trgovine z blagom, konkurenčnost na strani ponudbe, infrastrukturo v podporo podjetjem, trgovino s storitvami, vprašanja v zvezi s trgovino, krepitev institucionalnih zmogljivosti in davčne prilagoditve; poziva obe strani, naj spoštujeta svojo zavezo, da bosta zaključili pogajanja o konkurenci in vladnih naročilih šele, ko bodo zagotovljene ustrezne zmogljivosti;
34. poziva Komisijo, naj se brezpogojno in na prilagodljiv način odzove na zahteve držav AKP po reviziji spornih vprašanj iz začasnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu, vključno z opredelitvijo pojma „skoraj vse trgovinsko sodelovanje“, klavzulo o državi z največjimi ugodnostmi, obveznostmi glede odprave izvoznih dajatev, klavzulo o mirovanju ter dvostranskimi in posebnimi zaščitnimi ukrepi;
35. zahteva, da Komisija v primeru, ko države osrednje Afrike, ki ne sodijo med najmanj razvite države, ne želijo podpisati sporazuma o gospodarskem partnerstvu, preuči vse možnosti, da se tem državam ponudi nov trgovinski okvir, ki bi bil skladen s pravili STO;
36. opozarja, da pravila STO ne predpisujejo sporazuma o tako imenovanih storitvah in temah iz Singapurja; zato poudarja, da Komisija ne bi smela vsiljevati pogajanj o teh temah, kadar države tega niso sposobne, ter da se ne bi smela opirati na klavzule o pregledu iz začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu in od vseh držav v regiji zahtevati pogovore;
37. poziva Komisijo, da v sporazume o gospodarskem partnerstvu ne vključi določb o intelektualni lastnini, saj bi te ovirale dostop do osnovnih zdravil; poziva Evropsko unijo, da okvir sporazumov o gospodarskem partnerstvu uporabi za podporo državam AKP pri izvajanju fleksibilnosti, kot jo v zvezi s sporazumom TRIPs in javnim zdravjem predvideva izjava iz Dohe;
38. vztraja, da morajo sporazumi o gospodarskem partnerstvu vsebovati dodelana poglavja o razvoju za uresničitev razvojnih ciljev tisočletja ter o spodbujanju in krepitevi temeljnih človekovih in socialnih pravic;
39. poudarja, da morajo celoviti sporazumi o gospodarskem partnerstvu vključevati tudi določbe o dobrem upravljanju, preglednosti pri političnih funkcijah ter človekovih pravicah;
40. poudarja, da se mora Parlament redno obveščati o procesu pogajanj o sporazumih o gospodarskem partnerstvu in ga v proces tudi vključiti; ob tem izpostavlja naloge Parlamenta pri nadzorovanju in zgodnjem opozarjanju ter željo poslancev za pospešitev poglobljenega dialoga med evropskimi institucijami ter predstavniki držav AKP in civilne družbe;

41. poziva k ustreznim in preglednim mehanizmom – z jasno vlogo in vplivom – za spremljanje vpliva sporazumov o gospodarskem partnerstvu s povečano lastno odgovornostjo držav AKP in obširnimi posvetovanjem zainteresiranih strani;
42. poudarja zlasti ključno vlogo parlamentov AKP in nedržavnih nosilcev pri spremljanju in upravljanju sporazumov o gospodarskem partnerstvu ter poziva Komisijo, naj zagotovi njihovo sodelovanje v postopkih pogajanj, ki so v teku; meni, da morajo v ta namen države AKP in Evropska unija doseči dogovor o jasnem programu nadaljnjih pogajanj, ki bo temeljil na soudeležbi;
43. poudarja pomembnost ustreznih in preglednih mehanizmov nadzora, ki bi jih učinkovito nadziral pristojni odbor znotraj Evropskega parlamenta, da se zagotovi splošna usklajenost trgovinske in razvojne politike;
44. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic in držav AKP, Svetu AKP-EU in skupni parlamentarni skupščini AKP-EU.